

Onderwerp

Mededeling heipalen Windpark Zeewolde in boringsvrije zone

Kern mededeling:

Tijdens een vrije veld-controle in de boringsvrije zone is door een toezichthouder van de OFGV geconstateerd dat windpark Zeewolde voor de fundering van de windmolens zogenoemde vibro-heipalen gebruikt. Op enkele plekken zijn deze vibropalen door de beschermende kleilaag geheid. Dit is niet in overeenstemming met het provinciale uitgangspunt waarbij de lijn is alleen prefab palen toe te staan door de beschermende kleilaag. Nader onderzoek heeft opgeleverd dat het windpark conform een onherroepelijke vergunning aan het werk is en dat er in die zin geen sprake is van een overtreding van de omgevingsverordening.

In het kader van de zorgplicht voor de drinkwaterkwaliteit is het windpark in een bestuurlijk overleg wel met klem verzocht de resterende windmolenlocaties waar door de beschermende kleilaag wordt geheid uit te voeren met de gewenste prefab palen. Het windpark heeft aangegeven dit maatschappelijke belang te erkennen en toegezegd haar uiterste best te doen de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken. Uit het onderzoek is inmiddels gebleken dat er op korte termijn geen prefab palen beschikbaar zijn en dat het een vertraging van minimaal vijf maanden oplevert. Het windpark zal daarom op korte termijn de werkzaamheden met vibropalen hervatten en ook op laatste drie locaties vibropalen gebruiken conform het goedgekeurde heipalenplan.

*Mededeling:***Beleid grondwaterbescherming voor drinkwater**

In het Omgevingsprogramma Flevoland is beleid opgenomen voor de grondwaterbeschermingsgebieden. Vanuit het voorzorgprincipe is dit water exclusief bestemd voor de drinkwatervoorziening. Andere functies zijn niet toegestaan. Binnen de grondwaterbeschermingsgebieden gelden regels (Omgevingsverordening Flevoland) die tot doel hebben de kwaliteit van het grondwater te beschermen. Vanaf een bepaalde diepte mag de bodem niet worden geroerd, doorboord of anderszins doordrongen. Hiermee wordt voorkomen dat eventuele van nature aanwezige barrières (kleilagen) worden aangetast, waardoor verontreinigingen in het voor de drinkwatervoorziening bestemde grondwater terecht kunnen komen.

Er gelden enkele uitzonderingen op het verbod op bodemverstoring, waaronder voor het gebruik van heipalen. Deze staan in artikel 5.15 van de omgevingsverordening. Deze uitzondering voor heipalen geldt voor 'het slaan of hebben van betonnen heipalen, mits geen palen met verbrede voet en geen palen voor de uitwisseling van energie worden gebruikt'. Heipalen die hier niet aan voldoen zijn verboden. Van oudsher is het uitgangspunt van de provincie alleen de prefab betonnen heipalen toe te staan.

Prefab palen en vibropalen

Vanuit het voorzorgsbeginsel voor de bescherming van het voor drinkwater bestemde grondwater staat de provincie alleen die heipalen toe die de risico's voor het drinkwater maximaal beperken. Dit zijn de prefab betonnen heipalen en niet de vibropalen, omdat deze een iets groter risico op lekstromen langs de paal heeft. Zowel prefab palen als vibropalen vallen vanuit de techniek bezien onder de geheide systemen. Beide soorten palen zijn grondverdringend. Prefab palen worden kant-en-klaar geleverd en in de grond geheid. Vibropalen worden ter plaatse in de bodem gevormd door beton te storten in een metalen constructie

Registratienummer

2785128

Datum

4 mei 2021

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Hofstra, H.J.

Smelik, C.W.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

(bewapening), waarna de casing weer omhoog getrokken wordt en de laag afgedicht door cement. Door het ter plaatse toepassen van deze methode zijn er iets meer risico's op lekkage aan verbonden. Op de schaal van de individuele paal of een individueel project is het verschil in risico's beperkt, maar op het grotere geheel van de boringsvrije zone wordt het omvangrijker. Het opgetelde risico van het gebruik van vibropalen in de totale boringsvrije zone is groter vanwege de grote aantallen heipalen voor alle ontwikkelingen die in de boringsvrije zone plaatsvinden.

Toepassing van vibropalen bij funderingen van windmolens in de boringsvrije zone

Door het windpark is gekozen voor het gebruik van vibropalen vanwege de snelheid en flexibiliteit in de uitvoering. Voor veruit het grootste deel van het windpark blijven de palen boven de in de boringsvrije zone aangewezen dieptegrens en zijn ze dus toegestaan. Op de zogenaamde Scholle-vaarlijn is de boringsvrije zone ondieper. Daar zijn de vibropalen op een aantal posities door de beschermende kleilaag geheid.

Het windpark gebruikt vibropalen, terwijl de omgevingsverordening beoogt enkel prefab betonnen heipalen toe te staan. Het windpark heeft hierbij de redenering gevolgd dat een vibropaal een betonnen heipaal is, die valt onder de in de omgevingsverordening geformuleerde uitzondering op het verbod op bodemverstoring. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning en het daarbij behorende palenplan is ook aangegeven dat er vibropalen gebruikt worden. Daarnaast is het windpark van mening dat deze palen beter zijn dan de prefab palen. Het gebruik van de vibropalen past binnen de criteria van de *omgevingsvergunning* van de gemeente Zeewolde en dus heeft de gemeente vergunning afgegeven. Volgens de bedoelde lijn van de *omgevingsverordening* zijn echter alleen prefab betonnen heipalen toegestaan op deze plaats. Helaas is deze tegenstrijdigheid tijdens de procedures door niemand opgemerkt en viel het pas op tijdens een vrije veld-controle door de toezichthouder van de OFGV.

Milieugevolgen laten zitten vibropalen

Het gebruik van de vibropalen in plaats van de prefab palen voor de windmolens levert een minimaal risico op volgens de provincie. Bij het eventueel verwijderen van de aangebrachte heipalen in de beschermende kleilaag wordt de bodem nog meer verstoord met kans op lekkage. Bovendien moet het windpark daarna weer nieuwe palen aanbrengen wat per saldo weer kans op lekkage betekent. Want ook bij een prefab betonnen paal is lekkage niet honderd procent uit te sluiten. Waar de palen nu al in de bodem zitten is het in dit geval voor de bescherming van het drinkwater daarom beter om ze laten zitten dan om ze eruit te halen. Voor de toekomst wil de provincie het gebruik van deze vibropalen wel voorkomen.

Bestuurlijk overleg

Juridisch gezien is het van belang dat het hier om een vergunningplichtige inrichting gaat, waarvoor een omgevingsvergunning voor bouwen en milieu door de gemeente Zeewolde is afgegeven. Daarin hadden de gezamenlijke overheden ook het belang van de grondwaterbescherming in mee moeten nemen. Doordat de vergunning nu onherroepelijk is, is bestuursrechtelijk handhaven niet meer mogelijk. Het windpark mag in dat kader ook rekenen op een voorspelbare en betrouwbare overheid.

Vanuit de zorgplicht voor de drinkwaterbescherming heeft daarom een bestuurlijk overleg met het windpark plaatsgevonden. In het bestuurlijk overleg is aangegeven dat de provincie het heel belangrijk vindt dat er alleen prefab palen worden gebruikt in de boringsvrije zone. Hiermee kan het drinkwater namelijk het beste worden beschermd. De provincie heeft het windpark daarom met klem verzocht om voor de locaties waar nog gestart moet worden (én waar de beschermende kleilaag wordt bereikt) alsnog prefab-heipalen te gebruiken. Het gaat hier om de locaties voor drie windturbines. Het windpark heeft aangegeven het maatschappelijk belang te erkennen en in dat kader te onderzoeken wat binnen haar mogelijkheden ligt. Uit het onderzoek is inmiddels gebleken dat er op korte termijn geen prefab palen beschikbaar zijn en dat het een vertraging van minimaal vijf maanden oplevert. Het windpark zal daarom op korte termijn de werkzaamheden met vibropalen hervatten en ook op laatste drie locaties vibropalen gebruiken conform het goedgekeurde heipalenplan.

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

2785128

Vervolg

Wanneer de Omgevingswet in werking treedt geldt de Omgevingsverordening overal, ook voor vergunningplichtige inrichtingen. Daarbij blijft het van belang om goed en duidelijk over de provinciale milieuregels te blijven communiceren, richting initiatiefnemers en mede-overheden, om te voorkomen dat dit soort situaties ontstaan. Daarbij wordt de gebruikte formulering in de omgevingsverordening nog eens bekeken of hier verbetering mogelijk is.

Bijlagen

geen